

Tekst til hele filmen:

Velkommen til leksjonen om karrieremessig forankring.

Hva betyr det å jobbe for deg? Hvilke behov og mål får du dekket eller realisert, og hva ligger bak valgene du har tatt opp igjennom? Her er vi forskjellig skrudd sammen som mennesker, med ulike anlegg, ønsker og verdier, og det er interessant å reflektere litt over hva jobben egentlig betyr. Det vi sier kanskje er det moderne menneskets egentlige store utfordring, det er å forvalte og bruke sin egen seigmann og seigkvinne, som Erlend nevnte tidligere.

Hvor er det du henter og får energi? Hvordan er det i forhold til hvordan du bruker tiden din? Alt henger sammen med alt, som Gro Harlem Brundtland sa i sin tid, og hvis vi har en jobbsituasjon som gir oss mye energi, vil jo det benet være stort. Når vi får mye energi, ønsker vi og greier å gjennomføre ting vi ønsker å gjøre på fritiden. Så bare det å tegne sin egen seigmann er i seg selv en god øvelse.

Jeg husker så godt en mannlig personalsjef som var noen-og-førti og hadde tre barn, han skulle tegne seigmannen sin, og han tegna et arbeidsbein som var helt amputert, fordi han hadde arbeidsmiljøkonflikter på jobb, som han ikke greide å håndtere.

Så kom han over til familien, og da tenkte jeg at her blir det vel balanse i beina hans, det gjorde det for så vidt, men han tegnet også der nesten helt amputert. Så spør han meg: Du spør ikke om jeg er glad i barna mine og kona mi, du spør om energi. Ungene mine er 1,5 år, 2,5 år og 4 år, jeg er bare sliten, sier han.

Så kommer vi over på fysisk aktivitet, og da ble denne mannen nesten aggressiv og sa: Er du morsom? Når skal jeg ha tid til det? Og når det gjelder venner, sukka han og sa: Jeg har jo Gunnar, har ikke prata med han på et par år, men jeg har vel Gunnar.

Han tegnet sin egen seigmann, så på den og sa: Dette er ikke noe liv, jeg ser ut som en amøbe. Han dro hjem til kona, hadde en prosess og kom tilbake etter 14 dager, og tegnet noe som lignet på denne seigmannen her, fordi han hadde tatt ett lite grep, det var å begynne å trene igjen, sammen med kompisen Gunnar, én time i uka på Sats. – Jeg føler jeg er i balanse igjen, sa han. Så av og til er det ganske små grep som skal til for å gi effekt.

Alle har vi vår egen seigmann og seigkvinne, som er i endring gjennom hele livet, og så er det vanskelig å vite hvordan din seigmann er, fordi du som meg er i senkarrieren. Noen har små barn, noen har store barn, noen er single, og vi lever helt forskjellige liv, så igjen må vi reflektere over hvor vi er hen.

Så vi sier: Det er tre enkle spørsmål vi alle må stille oss, om vi er 25, 35, 45, 55, 65 og for så vidt også 75, det er: Hvem er jeg? Mine verdier og prioriteringer, tanker om det gode liv, balanse. Min kompetanse, i bredde og i spiss, og mine sterke sider. Du kan mer enn du tror, men vet du hva du kan? Og det tredje: Hva vil du, der hvor du er nå i ditt liv?

Dette med livsfase kan man jo ha det mye moro med. Jeg har hatt flere seniorer på 57+-seminarer, som må gå tidlig for å hente i barnehagen, og en mann lurte på hvilken livsfase han var i, for nå skifter han bleier i begge ender.

Folk er så forskjellige, ikke sant, med sin egen seigmann og sine egne verdier. Så et spørsmål jeg vil utfordre dere til å tenke på underveis og før dere tar karriereankerøvelsen, det er rett og slett å tenke over hva jobben betyr.

Det er klart at når det skjer endringer i jobblivet vårt, blir vi ofte ganske truet. Min erfaring er at dette spørsmålet er så enkelt at man ikke har hatt eller tatt seg tid til å tenke over det, før man faktisk må.

Jeg har jobbet med omstillinger, nedbemanninger, i offentlig og privat sektor, og det er først når du ikke har noe lenger, at du kanskje reflekterer over hva det betyr. Jeg tror veldig mange, uavhengig av alder, bør tenke mer på fordelene med jobben de har, hva ville man ha savnet hvis man ikke hadde den i morgen? Og noen bør rett og slett sette litt mer pris på det de faktisk har.

For å hjelpe dere til å reflektere litt strukturert omkring dette ønsker vi å dele en øvelse de vi har jobbet med, har hatt veldig mye glede av. Alt fra karrieresenteret ved universiteter og høyskoler opp til senkarrierfasen, så er det veldig mange som har jobbet med sin egen karrieremessige forankring. For jobben betyr forskjellig for oss. Bare her kan du begynne å reflektere litt.

Jeg tror noen elsker å være utenfor komfortsonen sin nærmest permanent: Det er når det skjer noe, når det er krise, når det er action absolutt hele tiden, de er utfordringsforankret. Det er da de føler de lever. Mens andre av oss er opptatt av balanse i livet. Det å kunne ha en tilværelse hvor du kan forene arbeid, familie og fritid nærmest til enhver tid. Andre igjen har en faglig forankring, hvor det er faget og feltet du jobber med, som har mest med din egen identitet å gjøre, og kanskje også lojalitet til faget ditt mer enn til virksomheten.

Noen er drevet av at jobben skal være verdifull utover seg selv, og de er fryktelig mange. Naturligvis innenfor helse, vi jobber mye med kommuner, altså der man jobber med brukere osv., men også veldig mange i privat sektor, som synes at det vi gjør her, er verdifullt utover meg selv.

Så har vi dette med sikkerhet og stabilitet. Mange er fortsatt forankret i tradisjonell anseelsestrygghet og forutsigbarhet, hvor noe av utfordringen kanskje er å greie å sørge for at man også har kompetanse som det er behov for fremover, og at man også blir

trygg på den kompetansen man har. Så denne er litt morsom å reflektere rundt, og man får opp noen grafer når man tar den.

Jeg tok denne selv, som ganske ung universitetslektor, og hadde mulighet til å få jobb i et litt anerkjent, amerikansk konsulentfirma, og da tok jeg denne øvelsen og skåret fryktelig høyt på balanse i livet og på fag. Det var faktisk året før jeg ble far for første gang, så da tenkte jeg: Denne øvelsen prøver å fortelle meg noe. Så så jeg hva som faktisk kreves i jobben jeg kunne fått, og så trakk jeg meg fra den prosessen, for jeg hadde primært lyst til å være tro mot meg selv, og ikke nødvendigvis kapitalisere på alle mulighetene på din vei.

Så det å ta noe sånt noe, reflektere, kjenner du deg igjen, ser du noen sammenheng med valg du har tatt, og din egen forankring, ser du noen sammenheng mellom karriereanker og motivasjon? Vi kommer tilbake igjen til motivasjon med Erlend.

Har du vært i situasjoner hvor du har blitt ekstra bevisst verdier eller hva som er viktig for deg? Hvordan kan du bruke dette til å reflektere og planlegge din senkarriere? Når det gjelder senkarriere, må jeg si jeg har jobbet med mange mennesker. Det aller beste eksempelet, var en godt voksen kar som egentlig hadde mistet jobben ved en stor institusjon, men han fikk lov til å være der uten ansvar, men heve lønn. Det er jo ikke noen bra situasjon å være i, og han hadde tenkt å gjøre minst mulig, det var hans plan for senkarrieren, men så kom det en leder som så ressursene hans, som anerkjente den erfaringen han hadde, og ga han en utrolig krevende oppgave.

Så i stedet for å logge ned, jobba han ekstremt mye i senkarrierfasen, men han hadde verken små barn eller gamle foreldre, og han brukte seg selv på en god måte. Så sier han når jeg møter han et år etterpå og spør: Hvordan går det med deg? Så sier han på klingende nordnorsk: Med meg går det bra, og jeg skal gå av neste år, og jeg skal gå av på stigende rus. Og det ble jo fortellingen om hans senkarriere.

Lykke til med karriereankerøvelsen, det er bare å glede seg til hva du kan finne der.
Lykke til.